

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Затверджено
наказом ректора ВНУ імені Лесі Українки
від 23. 01. 2026 р. № 42/з

ІНСТРУКЦІЯ № 123
з охорони праці та безпеки життєдіяльності у навчальній
спеціалізованій аудиторії № 109
лабораторії ортезування та допоміжних засобів реабілітації
кафедри фізичної терапії та ерготерапії

1. Загальні положення

1.1. Дана інструкція встановлює вимоги з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення навчальних занять, практичних робіт і тренувальних сесій у навчальній спеціалізованій аудиторії №109, лабораторії ортезування та допоміжних засобів реабілітації кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

1.2. Вимоги цієї Інструкції є обов'язковими для виконання науково-педагогічними працівниками, навчально-допоміжним персоналом, здобувачами освіти, а також іншими особами, які на законних підставах перебувають у зазначених аудиторіях.

1.3. Інструкція розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.01.1998 № 9, а також інших нормативно-правових актів України та локальних нормативних документів закладу освіти.

1.4. Робоче місце працівника спеціалізованої аудиторії (викладача, інструктора або лаборанта) є постійним і розташовується у спеціально обладнаному приміщенні, оснащеному навчальними меблями, технічними засобами навчання, реабілітаційним і тренувальним обладнанням, електричними приладами та допоміжним інвентарем відповідно до профілю занять.

1.5. Робочі місця здобувачів освіти є тимчасовими (непостійними) та визначаються виключно на період проведення практичного або лабораторного заняття під безпосереднім керівництвом викладача (інструктора). Самостійне перебування та виконання вправ здобувачами освіти у спеціалізованих аудиторіях без нагляду викладача забороняється.

1.6. До роботи у спеціалізованій аудиторії допускаються особи, які пройшли у встановленому порядку вступний інструктаж з охорони праці, первинний інструктаж на робочому місці та інструктаж з пожежної безпеки, а також не мають медичних протипоказань до виконання фізичних і реабілітаційних вправ.

1.7. Особи, які навчаються або працюють у зазначених аудиторіях, зобов'язані дотримуватися вимог цієї Інструкції, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, санітарно-гігієнічних норм, а також виконувати вказівки викладача (інструктора) щодо безпечної організації занять.

1.8. Відповідальність за організацію безпечних умов праці та навчання, справний стан обладнання, проведення інструктажів і контроль за дотриманням вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності покладається на завідувача кафедри та викладача (інструктора), який безпосередньо проводить заняття.

2. Характеристика аудиторії та обладнання

2.1. Спеціалізована аудиторія №109 призначена для проведення практичних, лабораторних і тренувальних занять з фізичної терапії та ерготерапії відповідно до освітніх програм, для формування практичних навичок функціональної оцінки, виготовлення та підгонки ортезів, а також навчання використанню допоміжних засобів реабілітації.

2.2. У спеціалізованій аудиторії використовується таке обладнання: функціональні тести для оцінки базових функцій руки; тест «Кубики в коробці» з інструкцією; тест із кілочками та дев'ятьма отворами (9НРТ, ТМ Mental); набір стандартизованих тестів для терапевтичної оцінки; цифровий ручний динамометр до 120 кг з РК-дисплеєм; вимірювач сили хвату; технічний фен HG 2003 L; водяна баня; термопластичні матеріали для виготовлення ортезів; ножиці багатофункціональні; моделі кисті з м'язами, зв'язками, нервами та судинами; моделі суглобів; анатомічний скелет з позначенням м'язів, тощо.

2.3. Потенційні небезпечні та шкідливі фактори:

- термічні опіки при роботі з феном, водяною банею та термопластами;
- електротравми при використанні електрообладнання;
- механічні ушкодження кистей і пальців;
- перенапруження опорно-рухового апарату та зору;
- порушення санітарно-гігієнічного режиму при контакті зі шкірою.

3. Вимоги безпеки перед початком роботи

3.1. Перед початком занять викладач (інструктор) зобов'язаний:

- перевірити справність електрообладнання, цілісність кабелів, заземлення;
- перевірити роботу фена та водяної бані в безпечному режимі;
- переконатися у наявності термостійких підкладок, рукавичок, аптечки;
- провести інструктаж щодо безпечної роботи з термопластами та вимірювальними приладами.

3.2. Здобувачі освіти перед початком роботи зобов'язані:

- працювати у зручному одязі, зібрати волосся;

- зняти прикраси з рук;
- перевірити цілісність інструментів і матеріалів;
- повідомити викладача про наявні захворювання, травми, погане самопочуття або інші обмеження, що можуть впливати на безпечне виконання вправ чи мануальних прийомів.

3.3. Забороняється розпочинати заняття у разі:

- виявлення несправностей обладнання;
- відсутності санітарної обробки контактних поверхонь після попереднього заняття;
- поганого самопочуття здобувача освіти або викладача, що може створювати ризик травмування;
- відсутності контролю з боку викладача.

4. Вимоги безпеки під час роботи

4.1. Загальні вимоги:

- виконувати лише ті дії, які передбачені навчальним завданням;
- дотримуватися ергономічних поз і чергувати навантаження;
- не торкатися нагрітих поверхонь без захисних засобів.

4.2. При роботі з технічним феном та водяною банею:

- встановлювати обладнання на стійкій негорючій поверхні;
- не спрямовувати гаряче повітря на руки та легкозаймисті предмети;
- не перевищувати рекомендовану температуру нагріву термопластів.

4.3. При використанні динамометра та функціональних тестів:

- проводити вимірювання без різких рухів;
- припиняти тестування при болю або запамороченні;
- дотримуватися методичних інструкцій виробника.

4.4. Санітарно-гігієнічні вимоги:

- обробляти руки та контактні поверхні антисептиками;
- використовувати індивідуальні або одноразові матеріали за потреби.

5. Вимоги безпеки по закінченню роботи

5.1. Після завершення занять необхідно:

- вимкнути електрообладнання від мережі;
- дати охолонути нагрівальним приладам;
- очистити та продезінфікувати інструменти і поверхні;
- прибрати матеріали у відведені місця;
- повідомити викладача про всі несправності або травми (за потреби).

6. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

6.1. У разі виникнення аварійної ситуації (травмування, раптове погіршення самопочуття, несправність обладнання, пожежа, задимлення, відключення електроенергії, повітряна тривога тощо) заняття необхідно негайно припинити.

6.2. У разі виникнення пожежі або загорання необхідно:

- негайно вивести всіх людей з приміщення, дотримуючись плану евакуації;

- повідомити пожежну службу за телефоном 101, а також завідувача кафедри та адміністрацію факультету;
- зачинити вікна та двері, щоб обмежити поширення вогню до суміжних приміщень;
- приступити до ліквідації осередку вогню за допомогою вогнегасника (порошкового або вуглекислотного), піску чи вогнетривкого покривала;
- заборонено гасити електроустановки водою або пінними вогнегасниками, щоб уникнути ураження електричним струмом.

6.2. У разі аварійних ситуацій (пошкодження обладнання, коротке замикання, іскріння, перегрівання, задимлення, ураження електричним струмом тощо) негайно відключити електроживлення загальним вимикачем або рубильником та надати невідкладну допомогу потерпілому.

6.3. Після ліквідації аварійної ситуації забороняється відновлювати роботу обладнання без проведення технічної перевірки та дозволу відповідальної особи.

6.4. У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» необхідно негайно припинити заняття, залишити важкий інвентар на підлозі таким чином, щоб він не створював загрози, та організовано пройти до укриття.

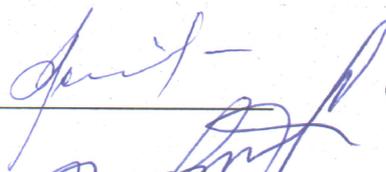
6.5. У разі травмування негайно припинити заняття, надати домедичну допомогу та повідомити викладача.

6.6. Загальні рекомендації:

- зберігати спокій, діяти швидко, але обережно;
- завжди знати місцезнаходження засобів пожежогасіння, аптечки та виходів з приміщення;
- вести облік всіх аварійних ситуацій та повідомляти про них адміністрацію для запобігання повторних випадків.

РОЗРОБИВ:

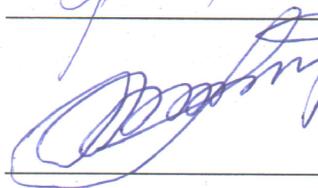
Старший лаборант

Оксана ГРИЦАЙ

УЗГОДЖЕНО:

Начальник відділу охорони праці

Микола НЕГОДЮК

Декан медичного факультету

Ярослав СТЕПАНЮК

Завідувач кафедри

Ольга АНДРІЙЧУК